

Aspecte privind determinarea obligațiilor fiscale aferente anului 2018 pentru persoanele fizice cetățeni

Serviciul Fiscal de Stat informează că contribuabilii persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător (în continuare cetățeni) au obligația de a depune Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit (Forma CET15/CET18) aferentă anului 2018 până la **2 mai** a anului curent.

În temeiul modificărilor din 1 octombrie 2018, pentru determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit pentru perioada fiscală a anului 2018, distingem două etape distincte, după cum urmează:

- etapa I a perioadei fiscale 2018 este de la 1 ianuarie 2018 până la 30 septembrie 2018, pentru care se va determina venitul impozabil, se va calcula, achita impozitul pe venit conform cotelor în vigoare pentru perioada 1 ianuarie 2018 — 30 septembrie 2018 și se va depune Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit (Forma CET15);

- etapa II a perioadei fiscale 2018 este de la 1 octombrie 2018 până la 31 decembrie 2018, pentru care se va determina venitul impozabil și se va achita impozitul pe venit conform cotelor în vigoare pentru perioada 1 octombrie 2018 — 31 decembrie 2018 și se va depune Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit (Forma CET18).

Etapa I 1 ianuarie – 30 septembrie 2018	Etapa II 1 octombrie – 31 decembrie 2018
Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit Forma CET15	Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit Forma CET18

În contextul acestor etape ale perioadei fiscale 2018, distingem reguli speciale de aplicare și determinare a venitului, a scutiilor și trecerilor în cont a impozitului pe venit stabilite de capitolul V din Legea nr. 1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlului I și II din Codul fiscal.

În acest sens, pentru fiecare etapă separat urmează a ține cont de venitul obținut de către subiectul impunerii pentru care se aplică cote de impozitare distincte.

Pentru etapa I a perioadei fiscale 2018, în cazul persoanelor fizice și al întreprinzătorilor individuali, suma impozitului pe venit se determină în mărime de:

a) 7% din venitul impozabil aferent etapei I a perioadei fiscale 2018 ce nu depășește suma de 24 750 de lei;

b) 18% din venitul impozabil aferent etapei I a perioadei fiscale 2018 ce depășește suma de 24 750 de lei.

Pentru etapa a II-a a perioadei fiscale 2018, în cazul persoanelor fizice și al întreprinzătorilor individuali, suma impozitului pe venit se determină în mărime de 12% din venitul impozabil aferent acesteia.

La *capitolul scutiilor* vom constata că sunt stabilite mărimi speciale a acestora pentru fiecare etapă în parte.

Indicator	Perioada fiscală 2018	
	Etapa I	Etapa II
Perioada fiscală	01.01.2018 - 30.09.2018	01.10.2018 - 31.12.2018
Data obligației fiscale	30 septembrie 2018	31 decembrie 2018
Cota de impunere	7% din venitul impozabil aferent etapei I a perioadei fiscale 2018 ce nu depășește suma de 24750 de lei 18% din venitul impozabil aferent etapei I a perioadei fiscale 2018 ce depășește suma de 24750 de lei	12% din venitul impozabil aferent etapei a II-a a perioadei fiscale 2018
Scutirea Personală	8 460 lei	6 000 lei
Scutirea Personală majoră	12 600 lei	7 500 lei
Scutirea Personală soț/soție	8 460 lei	2 820 lei
Scutirea Personală majoră, soț/soție	12 600 lei	4 500 lei
Scutirea Pentru persoana întreținută	1 890 lei	750 lei
Scutirea Pentru persoana întreținută, majoră	8 460 lei	4 500 lei

Scutirea pentru persoana întreținută se aplică dacă aceasta, la situația din 30 septembrie 2018 și din 31 decembrie 2018, întrunește condițiile stabilite de art. 35 din CF pentru fiecare etapă în parte (pentru etapa II urmează a se ține cont de modificările de la art. 35 din CF).

În cazul în care venitul impozabil a fost înregistrat doar într-o singură etapă a anului 2018, persoana fizică va utiliza suma scutirilor stabilită pentru etapa respectivă, fără a o comasa cu cea stabilită pentru altă etapă a anului.

Pentru aspecte mai practice de utilizare a scutirilor recomandăm consultarea Bazei generalizate a practicii fiscale.

Merită a acorda atenție venitului sub formă de **creștere de capital**¹. Este necesar să remarcăm că active de capital sunt:

- a) acțiunile, obligațiunile;
- b) proprietatea privată nefolosită în activitatea de întreprinzător;
- c) terenurile;
- d) opțiunea la procurarea sau vânzarea activelor de capital.

Mărimea creșterii de capital provenite din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a acestora este egală cu diferența dintre suma încasată și baza valorică a acestor active. Bază valorică a activelor de capital reprezintă cheltuielile suportate pentru procurarea sau crearea activelor de capital. Este de remarcat că cheltuielile respective urmează a fi confirmate în modul stabilit art. 42 din Codul fiscal și Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 40 din 6 februarie 2018.

Atenționăm că creșterea de capital nu este recunoscută în cazul:

¹ Art. 37-42 din Codul fiscal

1. redistribuirii proprietății între soți sau între foștii soți,.
2. încheierii unui contract de donații între rude de gradul I, precum și între soți
3. în cazul înstrăinării locuinței de bază² - care este proprietate a contribuabilului în decurs de cel puțin 3 ani și constituie domiciliul/reședința acestuia în decursul ultimilor 3 ani pînă la momentul înstrăinării.

Pentru *etapa I* suma creșterii de capital în perioada fiscală este egală cu 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale (art. 40 alin. (7) din CF).

În *etapa II* suma creșterii de capital impozabilă va constitui 20%.

Prin urmare, contribuabilii cu statut de persoană fizică vor aplica coeficientul creșterii de capital 50% și, respectiv, 20% pentru fiecare etapă în parte corespunzător, în dependență când a fost obținut venit de la înstrăinarea activului de capital.

Coeficientul creșterii de capital aplicabil pentru persoanele fizice în 2018

Etapa I 1 ianuarie – 30 septembrie 2019	Etapa II 1 octombrie – 31 decembrie 2019
50%	20%

Dreptul de a prezenta Declarația cu privire la impozitul pe venit îl au toți contribuabilii, totuși sunt **obligați**³ să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit, distinct, pentru etapa I și, respectiv, etapa a II-a a perioadei fiscale 2018:

- a) persoanele fizice care sînt rezidenți ai Republicii Moldova și au obligații privind achitarea impozitului pentru etapa I și, respectiv, etapa a II-a a perioadei fiscale 2018;
- b) persoanele fizice care nu au obligații privind achitarea impozitului, dar direcționează un quantum procentual din impozitul pe venit calculat la buget.

Prin urmare în cazul în care aferent uneia dintre etapele perioadei fiscale 2018 lipsește obligația de prezentare a Declarației aceasta nu se va prezenta.

Diferit de regulile de aplicare a celor două etape ale anului 2018 valabile persoanelor fizice care sunt rezidente în partea ce ține de declararea veniturilor, în corespundere cu regulile clasice sunt obligate de a prezenta Declarației și persoanele fizice nerezidente care obțin venituri conform art.74 din Codul fiscal.

De asemenea, persoanele fizice rezidente care nu au datorii la bugetul public național la impozitul pe venit pentru perioadele fiscale anterioare sunt în drept de a desemna un quantum procentual de 2% din suma impozitului pe venit calculat anual la buget către unul dintre beneficiarii desemnării procentuale. Lista beneficiarilor desemnării procentuale este accesibilă pe pagina oficială a Agenției Serviciilor Publice, accesînd www.asp.gov.md.

Pentru validarea desenării a 2% din impozitul pe venit este necesar ca persoanele fizice să asigure:

² Art. 5 pct. 46) din Codul fiscal

³ Art. 49 din Legea nr. 1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlului I și II din Codul fiscal

- ✓ prezentarea Declarației cu privire la impozitul pe venit în termenul stabilit de legislația fiscală - 2 mai 2019;
- ✓ desemnarea este efectuată în adresa unui singur beneficiar inclus în Lista actualizată a beneficiarilor, publicată de către Agenția Servicii Publice;
- ✓ contribuabilul persoană fizică nu are datorii la impozitul pe venit pentru perioadele anterioare perioadei fiscale în care a fost efectuată desemnarea procentuală;
- ✓ contribuabilul persoană fizică a achitat impozitul pe venitul declarat din care s-a efectuat desemnarea procentuală;

Desemnarea procentuală poate fi efectuată prin completarea codului fiscal al beneficiarului, în favoarea căruia se face desemnarea procentuală în boxa M2 din secțiunea corespunzătoare a Declarației forma CET 15 pentru etapa I, și boxa M1 din secțiunea corespunzătoare a Declarației CET18 pentru etapa a II.

Desemnarea procentuală

Etapa I 1 ianuarie – 30 septembrie 2019	Etapa II 1 octombrie – 31 decembrie 2019
Declarația Forma CET15 M2	Declarația Forma CET18 M1

Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit poate fi depusă de către contribuabili prin următoarele metode:

- *în format electronic, prin intermediul serviciului „Declarație electronică”*

Serviciu care permite previzualizarea, modificarea și transmiterea Declarației cu privire la impozitul pe venit, accesând portalul www.servicii.fisc.md.

Persoanele fizice au posibilitatea de a completa și prezenta „Declarația electronică”, utilizând dispozitivele mobile (smartphone, tablete) prin aplicarea semnăturii mobile. Procedura este foarte simplă, persoana fizică urmează să parcurgă doar câțiva pași:

1. Autentificarea prin MPass pe portalul www.servicii.fisc.md
2. Accesarea serviciului „Declarație electronică”;
3. Accesarea, validarea sau ajustarea Declarației cu privire la impozitul pe venit precompletate, inclusiv Desemnarea procentuală în valoare de 2% organizațiilor filantropice;
4. Semnarea prin intermediul serviciului MSign;
5. Transmiterea și ulterior, la necesitate, achitarea prin serviciul MPay a impozitului pe venit.

Persoanele fizice care prezintă declarația cu privire la impozitul pe venit pe suport de hârtie pot achita prin intermediul serviciului guvernamental MPay, inclusiv și în baza codului fiscal (IDNP). Menționăm că pentru a utiliza acest serviciu, contribuabilul nu are nevoie de semnătură electronică și nici să fie conectat la serviciile fiscale electronice.

- *pe suport de hârtie* la direcțiile deservire fiscală, solicitând versiunea

Declarația precompletată în baza actului de identitate

Persoanele fizice pot depune Declarația la oricare subdiviziune a Serviciului Fiscal de Stat, indiferent de locul de domiciliu sau reședința acestora, această posibilitate poate fi realizată doar la prezentarea declarației în termenul stabilit.

- *expediată prin intermediul oficiului poștal, printr-o scrisoare recomandată*

Pentru informații suplimentare, contribuabilii pot accesa portalul www.sfs.md, studia Baza generalizată a practicii fiscale, se pot adresa la oficiul fiscal la care se deservesc sau pot apela Centrul unic de apel al Serviciului Fiscal de Stat la numărul **0-8000-1525** (apel gratuit).